

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

Кафедра фінансів, банківської
справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХОВІ ПОСЛУГИ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ»

Рівень вищої освіти:	<u>Перший (бакалаврський)</u>
Спеціальності:	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»;
Освітні програми:	«Фінанси, банківська справа та страхування»;
Навчальний рік, семестр:	<u>2023-2024 н.р., семестр 2</u>
Курс (рік навчання)	<u>3</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>6</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Олена Прокопчук
Профайл лектора	https://finance.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/prokopchuk-olena-todorivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	olena_prokopchuk@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=163#section-0
Адреса кафедри	м. Умань, вул. Глібка 17, корпус 7

Місце дисципліни в освітній програмі

Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування» https://finance.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/osvitni-programi/osvitno-profesijna-programa-pershogo-rivnya-vishhoi-osviti-bakalavr-finansiv-bankivskoi-spravi-ta-strahuvannya.html
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні; ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 12. Здатність працювати автономно.
Перелік фахових компетентностей (СК)	СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування); СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
Перелік програмних результатів	ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових

навчання (ПР)	систем; ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
Опис дисципліни	
Структура навантаження студентів	Кількість годин – 135 Кількість лекційних годин – 36 Кількість практичних занять – 34 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 35 ІНДЗ – курсова робота – 30 Форма підсумкового контролю – екзамен
Методи навчання	тематичні лекції; практичні і семінарські заняття із вирішення професійно-орієнтованих завдань; інтерактивні заняття; самостійна робота студентів (самостійне вивчення окремих тем та питань (самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle), реферати, розробка тестових завдань, есе, задачі, слайд-презентації з обраної теми дисципліни «Страхування», за бажанням студентів – наукові статті та тези доповідей, участь в наукових та науково-практичних конференціях). Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання: - розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу; - пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу; - бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять; - метод навчальної дискусії – для обміну думками щодо проблемних питань дисципліни; - ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки); - практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань; - аналітичний метод – розклад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак; - індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального; - дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного; - проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.
Мета курсу	здобути теоретичні знання та набути практичних навичок з організації страхового захисту, сутності та змісту конкретних видів страхування, організацію та управління у страховому бізнесі, розвиток навичок використання методів та способів продажу страхових послуг, їх удосконалення та адаптація до потреб клієнта, вивчення попиту ринку страхування.
Завдання курсу	полягає в теоретичній і практичній підготовці студентів з основ правильного розуміння та формування цілісного уявлення про потребу та сутність страхової послуги, обов’язковий та добровільний характер страхових послуг; правове забезпечення ринку страхових послуг; цивілізоване ставлення до особистого та колективного майна, власного здоров’я та життя, відповідальності перед третіми особами.
Зміст дисципліни	
Тема 1	Страховий ринок The insurance market
Торіс 1.	(залучений фахівець)
Тема 2	Страхові послуги і особливості їх реалізації

Тема 3	Порядок укладання та ведення страхової угоди
Тема 4	Страховання життя та пенсій
Тема 5	Страховання від нещасних випадків
Тема 6	Медичне страхування
Тема 7	Страховання майна юридичних осіб
Тема 8	Тема 8. Аграрне страхування
Тема 9	Страховання кредитних і фінансових ризиків
Тема 10	Страховання майна і відповідальності громадян
Тема 11	Автотранспортне страхування
Тема 12	Морське страхування
Тема 13	Авіаційне страхування

Політики дисципліни

Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій, активна участь на практичних і семінарських заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/
Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (екзамену) здобувач може набрати максимально 70 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки презентацій, есе та самостійної роботи студента, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності УНУС» доступний за посиланням: https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний (модульний) контроль																			Підсумковий контроль	Сума
ВСЬОГО	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4						
	T1	T2	T3	МК 1	T4	T5	T6	МК 2	T7	T8	T9	T10	МК 3	T11	T12	T13	МК 4			
	п*	2	2	2	7	1	1	1	7	2	2	2	2	7	3	2	2	7		
сам. р.	1	1	1		1	1	1		1	1	1	2		2	2	2				
																		30	100	

* бали одержані здобувачами на практичних заняттях.

Розподіл балів за виконання курсового проекту (роботи)

Виконання курсової роботи (проекту)	Захист курсової роботи (проекту)	Сума
70	30	100

Детальний розподіл балів за виконання курсової роботи

Критерій за яким оцінюється робота	Рейтинговий бал
1. Перевірка курсової роботи:	70
• відповідність змісту курсової роботи (проекту) завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо її виконання	45
• самостійність вирішення поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць	10
• наявність елементів науково-дослідного характеру	5
• використання комп'ютерних технологій	5
• відповідність стандартам оформлення	5
2. захист курсової роботи (проекту), в тому числі:	30
• доповідь	10
• правильність відповідей на поставлені запитання	20
Всього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Горбач А.М. Страхова справа. Київ : Кондор, 2018. 252 с.
2. Прокопчук О.Т. Функціонування агрострахового ринку в Україні: концептуальні засади теорії та практики: монографія. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. 320 с.
3. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР URL: [http // Ліга](http://ліга) : Еліт Закон Соруіght : ІАЦ „Ліга”. 2021.
4. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 01.07.2004 № 1961-IV URL: [http // Ліга](http://ліга) : Еліт Закон Соруіght : ІАЦ „Ліга”. 2021.
5. Піратовський Г.Л. Страховий бізнес: управління розвитком : монографія. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 254 с.
6. Приказюк Н.В. Страхова система України: теорія, методологія, практика: монографія. Логос, 2017. 611 с.
7. Таркуцяк А.О. Страхування. К. : Видавництво Європейського університету фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу, 2017. 115 с.
8. Ткаченко Н.В. Страхування: навчальний посібник. К. : Ліра. К, 2017. 373 с.

Допоміжна:

1. Василенко А.В. Інвестиційна стратегія страхових компаній : навч. посіб. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 168 с.
2. Прокопчук О.Т. Розвиток українського ринку страхових послуг в контексті забезпечення економічної безпеки країни. *Збірник праць Уманського національного університету садівництва*. Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань: Видавництво «Сочінський М.М.». 2019, Вип. 94. Ч. 2: Економічні науки. С. 69-85. DOI 10.31395/2415-8240-2019-94-2-69-85.

3. Прокопчук О.Т., Колотуха С.М. Особливості страхового захисту в аграрному секторі економіки України. *Банківська справа*. № 1 (151). 2020. С. 26-41.
4. Прокопчук О.Т. Страхові принципи як методологічна база формування страхових відносин в аграрному секторі економіки. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2020. Частина 2. Економічні науки. Випуск 97. С. 22-35. DOI 10.31395/2415-8240-2020-97-2-22-35.
5. Прокопчук О.Т., Улянич Ю.В., Пташник С.А., Бутко Н.В. Ключові аспекти Інтернет-страхування. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2020. Частина 2. Економічні науки. Випуск 97. С. 64-74. DOI 10.31395/2415-8240-2020-97-2-64-74.
6. Прокопчук О.Т., Колотуха С.М. Видова сукупність страхових продуктів на агростраховому ринку України. *Банківська справа*. 2021. № 1 (153). С. 85-102.
7. Непочатенко О. О., Прокопчук О. Т., Мальований М. І. Інноваційні підходи до використання потенціалу агрострахування. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. : Умань: Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2021. Випуск 98. Ч. 2. С. 6-20. DOI 10.31395/2415-8240-2021-98-2-6-20.
8. Прокопчук О. Т., Цимбалюк Ю. А., Мельник К. М. Інвестиційна діяльність страхових організацій в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 16. С. 5-12. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.16.5.
9. Прокопчук О. Т. Управління рекламною діяльністю страхової організації. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2022. Вип. 100. Ч. 2 : Економічні науки. С. 121-131. DOI: 10.31395/2415-8240-2022-100-2-121-131.
10. Прокопчук О. Т., Улянич Ю. В., Мирошніченко М. М. Цифрова трансформація страхового ринку України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2022. Вип. 101. Ч. 2 : Економічні науки. С. 152-164. DOI: 10.32782/2415-8240-2022-101-2-152-164.
11. Прокопчук О. Т., Пенькова О. Г., Харенко А. О. Теоретичні засади управління маркетинговою діяльністю у страховому бізнесі. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2022. Вип. 101. Ч. 2 : Економічні науки. С. 120-130. DOI: 10.32782/2415-8240-2022-101-2-120-130.
12. Мальований М.І., Прокопчук О.Т., Улянич Ю.В. Інформаційні технології в інноваційній діяльності страхового ринку України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. Випуск 96. Частина друга: Економічні науки. 2020. С. 103-115. DOI 10.31395/2415-8240-2020-96-2-103-115.
13. Мальований М.І., Прокопчук О. Т., Мальований М. М. Концептуальні засади розвитку програм мікрострахування в Україні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. : Умань: Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, 2021. Випуск 98. Ч. 2. С. 29-40. DOI 10.31395/2415-8240-2021-98-2-29-40.
14. Ротова Т. А. Страхові послуги : навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і допов. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 400 с.
15. Сухоруко О.В. та ін. Страхування : навч. посіб. Херсон: ПП Вишемирський, 2018. 164 с.
16. Сухоруко О.В., Стасюк Г.А. Страхова справа : практикум. Навчально-методичний посібник. Херсон: ХНТУ, 2018, 230 с.
17. Шумелда Я.П. Страхування: навч. посіб. К. : Бізон, 2018. 384 с.
18. Фурман В.М. Розвиток нових технологій у страхуванні. *Фінанси України*. 2017. № 2. С.135–145.
19. Фурман В.М. Страхові послуги для населення. *Фінанси України*. 2017. № 4. С. 139–147.
20. Школьник І.О., Кременець В.М. Міжнародні фінансові конгломерати на страховому ринку України. *Фінанси України*. 2017. С. 110-121.
21. Яворська Т.В. Страхові послуги. Київ. : Знання, 2018. 350 с.

22. Dankiewicz R., Prokopchuk O., Malyovanyi M. Architectonics of Complex Modernization of Agricultural Insurance Market of Ukraine in Conditions of Transformation Processes. *Облік і фінанси*. 2021. № 2(92). С. 74-84.
23. Komadel, D., Pinda, L., Sakalova, K. (2018), Securitization in crop insurance with soil classification, *Agricultural Economics*, Czech, 64, 131-140.
24. Mußhoff, O., Hirschauer, N., Grüner, S. & Pielsticker, S. (2018) 'Bounded rationality and the adoption of weather index insurance: Evidence from an extra-laboratory experiment with farmers in Germany', *Agricultural Finance Review*, 78 (1), 116-134. <https://doi.org/10.1108/AFR-02-2017-0008>.
25. Nesterchuk Y., Prokopchuk O., Tsymbalyuk Y., Rolinskyi O., Bilan Y. Current status and prospects of development of the system of agrarian insurance in Ukraine. *Investment Management and Financial Innovations*. 2018, 15 (3), С. 56-70. [http://dx.doi.org/10.21511/imfi.15\(3\).2018.05](http://dx.doi.org/10.21511/imfi.15(3).2018.05). (*Scopus*)
26. Prokopchuk, O., Prokopchuk, I., Mentel, G. (2018). Index Insurance as an Innovative Tool for Managing Weather Risks in the Agrarian Sector of Economics. *Journal of Competitiveness*, 10 (3), 119-131. <https://doi.org/10.7441/joc.2018.03.08>. (*Web of Science*).
27. Prokopchuk, O., Tulush, L., Guzar, B., Korotieiev, M. & Melnyk, K. (2018). Functioning of Insurance Protection System in the Agrarian Sector of Economy in Ukraine. Proceedings of the 32nd International Business Information Management Association Conference (IBIMA). Vision 2020: Sustainable Economic Development and Application of Innovation Management from Regional expansion to Global Growth. 15-16 November 2018, Seville Spain, 1614-1624. (*Scopus & Web of Science*).
28. Malyovanyi, M., Prokopchuk, O., Lysa, N., Chernega, I. & Malyovana, M. Evaluation of Financing the Health Care System in Ukraine. Proceedings of the 33rd International Business Information Management Association Conference (IBIMA). Vision 2020: Sustainable Economic Development and Application of Innovation Management. 10-11 April 2019, Granada, Spain, 957-968. (*Scopus & Web of Science*).
29. Prokopchuk, O., Malyovanyi, M., Bondarenko, N., Barabash, L. & Vlasyuk, S. Insurance Market in Ukraine and Europe: Current Parallels. Proceedings of the 33rd International Business Information Management Association Conference (IBIMA). Vision 2020: Sustainable Economic Development and Application of Innovation Management. 10-11 April 2019, Granada, Spain, 969-979. (*Scopus & Web of Science*).
30. Prokopchuk, O., Nepochatenko, O., Ulyanych, Yu. & Korotieiev, M. Modern Vectors of Development of the Agricultural Insurance System in Ukraine. Proceedings of the 34th International Business Information Management Association Conference, IBIMA 2019: Education Excellence and Management of Innovations through Sustainable Economic Competitive Advantage: Vision 2025. 13-14 November 2019, Madrid, Spain, 1863-1872. (*Scopus & Web of Science*).
31. Prokopchuk, O., Guzar, B., Komisarenko, N. & Melnyk K. Development of Insurance Services in the Agrarian Sector of Ukraine in the Context of Globalization Processes. Proceedings of the 34th International Business Information Management Association Conference, IBIMA 2019: Education Excellence and Management of Innovations through Sustainable Economic Competitive Advantage: Vision 2025. 13-14 November 2019, Madrid, Spain, 2588-2604. (*Scopus & Web of Science*).
32. Prokopchuk, O., Nesterchuk, Yu., Tsymbalyuk, Yu & Rolinskyi, O. Structural Features of the Agricultural Insurance Market of Ukraine. Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA). Education Excellence and Innovation Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges. 1-2 April. 2020. Seville, Spain. 2060-2069. (*Scopus & Web of Science*).
33. Prokopchuk, O., Tulush, L., Ulyanych, Yu. & Melnyk, K. Information Systems and Technologies in the Insurance Protection of Agricultural Sector of Economy. Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA). Education Excellence and Innovation Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges. 1-2 April. 2020. Seville, Spain. 2052-2060. (*Scopus & Web of Science*).
34. Prokopchuk, O., Prokopchuk, I., Mentel, G. and Bilan, Y. (2020) Parametric Insurance as Innovative Development Factor of the Agricultural Sector of Economy, *AGRIS on-line Papers in Economics and Informatics*, Vol. 12, No. 3, pp. 69-86. ISSN 1804-1930. DOI 10.7160/aol.2020.120307. (*Scopus*).

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку: <http://www.nssmc.gov.ua/>
2. Сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: <http://www.dfp.gov.ua/>
3. Сайт Національного банку України: <https://bank.gov.ua/>
4. Сайт Державної служби зайнятості: <http://www.dcz.gov.ua>
5. Сайт журналу Forinsurer (Форіншурер) <https://forinsurer.com/>